

ÎNCHEIERE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valeriu Duca și Angela Melnic,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Duca și Angela Melnic împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Valeriu Duca și Angela Melnic și s-a menținut hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 4 octombrie 2018, Valeriu Duca și Angela Melnic au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, prin care au solicitat constatarea încălcării dreptului lor la judecarea cauzei în termen rezonabil și încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Valeriu Duca a sumei de 2 500 euro și în beneficiul Angelei Melnic a sumei de 2 500 euro, cu titlu de compensație echitabilă ca urmare a încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil. (vol. I, f.d. 50-52)

În motivarea acțiunii s-a indicat că reclamantii Valeriu Duca și Angela Melnic anterior, la 12 septembrie 2014, au intentat un proces împotriva Judecătoriei Soroca și Oficiului Teritorial Cadastral Soroca, în care au fost contestate acte administrative.

La 23 septembrie 2014, Judecătoria Soroca nu a dat curs cererii de chemare în judecată, iar la 9 octombrie 2014, prin încheierea nr. 2-1071/14, cererea a fost restituită.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2014, s-a admis recursul declarat și s-a casat încheierea Judecătoriei Soroca din 9 octombrie 2014, cu remiterea cauzei la rejudecare în primă instanță.

La 26 decembrie 2014 cauza a fost transmisă Judecătoriei Soroca, iar la 6 februarie 2015, au primit încheierea nr. 2-1071/14 din 16 ianuarie 2015, prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, în mod repetat.

La 20 februarie 2015, au expediat o declarație cu privire la începerea examinării cauzei civile, însă prin încheierea nr. 2-1071 /14 din 23 februarie 2015, Judecătoria Soroca a restituit cererea de chemare în judecată împreună cu anexele la aceasta.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 mai 2015, s-a admis recursul declarat de Valeriu Duca și Angela Melnic, fiind casate încheierile Judecătoriei Soroca din 16 ianuarie 2015 și din 23 februarie 2015, iar cauza a fost trimisă spre examinare în prima instanță.

La 12 februarie 2016 reclamantii au concretizat pretențiile acțiunii, însă prin încheierea Judecătoriei Soroca din 14 februarie 2016, s-a refuzat examinarea acțiunii, iar prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 mai 2016, s-a casat încheierea Judecătoriei Soroca din 24 februarie 2016 și s-a remis cauza spre examinare în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 2 iunie 2016, s-au atras în calitate de intervenienți accesorii Arcadie Lidvinschi și Ana Lidvinschi, iar la 8 august 2016, instanța a trimis cauza la Curtea de Apel Bălți în vederea soluționării chestiunii cu privire la strămutarea dosarului civil la o altă instanță de același nivel, în legătură cu statutul unui participant la proces - Judecătoria Soroca.

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 8 septembrie 2016, s-a dispus strămutarea examinării cauzei la Judecătoria Drochia.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia din 28 septembrie 2016, s-a acceptat în procedură cauza civilă, însă aceasta nu a fost examinată în perioada octombrie 2016 - mai 2018.

S-a menționat că în lunile mai și iunie 2018, au avut loc două ședințe de judecată, iar la 6 iunie 2018, a fost pronunțată hotărârea în cauza dată.

Reieșind din circumstanțele descrise, reclamantii Valeriu Duca și Angela Melnic consideră că le-au fost încălcate drepturile la examinarea cererii de chemare în judecată în termen rezonabil.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată în baza art. art. 6 § 1 CEDO, art. 2, art. 3, art. 4 alin. (4) din legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 și art. 28, art. 38 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a depusă de Valeriu Duca și Angela Melnic împotriva Ministerului Justiției, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 27 martie 2019, Valeriu Duca și Angela Melnic au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Valeriu Duca și Angela Melnic și s-a menținut hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea, instanța de apel a conchis că este întemeiată soluția primei instanțe care a concluzionat că în speță nu a fost încălcat termenul rezonabil de judecare a cauzei, punând în seama comportamentului părților și participanților la proces durata examinării cauzei, care au făcut uz de disponibilitatea în drepturi,

prin înaintarea cererilor și demersurilor și prin exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești emise în cauză.

La fel, a reținut că prima instanță corect a respins cerința reclamanților cu privire la repararea prejudiciului moral, pretenția dată fiind accesorie pretenției de bază.

La 21 octombrie 2019, prin intermediul oficiului poștal (vol. II, f.d. 5) Valeriu Duca și Angela Melnic au declarat recurs împotriva deciziei din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt ilegale, adoptate cu o interpretare arbitrară și neîntemeiată a legii.

Consideră că argumentele primei instanțe potrivit cărora tergiversarea procesului se datorează exclusiv necesității de a examina recursurile reclamanților sunt neîntemeiate și contrare practicii CEDO.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul constată că cererea de recurs împotriva deciziei din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depusă la 21 octombrie 2019, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În adresa intimatului a fost expediată copia cererii de recurs depuse Valeriu Duca și Angela Melnic cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Însă, în termenul stabilit intimatul Ministerul Justiției nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Valeriu Duca și Angela Melnic nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Valeriu Duca și Angela Melnic.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Mardari